

rına bakmak gerekir. Venediğe giden Prokonez mermerlerinin İstanbul'da daha önce kullanılmış mermerler olduğu da bilinmektedir.

OSMANLILAR DÖNEMİ:

İstanbul'un alınışından sonra ilk Prokonez Mermerlerini Beyazıt Camiinde rastlanması ocakların pek uzun süre durmadığını gösterir.

Ahmet Refik, Palatya'dan mermerlerin Marmara Ereğlisine oradan da kullanılmak üzere Edirne'ye SELİMİYE camininin yapımına yollandığına dair bir divan fermanı bulmuştur. Bir diğer divan fermanı da mermerlerin Üsküdar Atik Valide (1570) camiinde kullanılmasıyla ilgilidir.

1604'de I.Ahmet'in fermanı babasının türbesi için Marmara adasından mermerlerin dolaysız ve acele nakliyesiyle ilgilidir. Bu yazışmalarda Mimar Dalgıç Ahmet'in de ismi geçmektedir.

1723'de Marmara adasına ziyaret eden La Mottraye anılarında şöyle yazıyor. "(Pallatia) dan çok büyük miktarlarda mermer çıkarılıyor. Bunların yapılmakta olan camiler için olduğunu sanıyorum. Bunların taşınması için de 200 kadar tekne kullanılıyor."

Saraylar ve Ocaklar, I inci Dünya Savaşı, Kurtuluş Savaşı (göçler ve mübadeleler) kesintileri dışında devamlı kullanılmış ve bugünde gelişen bir teknolojiyle kullanılmaktadır.

SONUC:

Osmanlı ve Yabancı kayıtlarda Palatia ile ilgili daha birçok kayıt olduğu şüphe götürmez.

Türkçe ve İngilizce bazı kaynaklardan çıkardığını bu özetten anlaşılacağı gibi Palatya (bugünkü Saraylar köyü) İtalya'daki carrara ocaklarından daha eski bir geçmişe sahiptir. Ocaklar işletildikçe, hala bitmiş ve bitmemiş heykeller çıkmaktadır. Belliki Marmara Adasının bu bölgesi uzun süre heykel, kolon dekoratif eleman üretmede önemli bir merkez olmuştur. Bazı heykelsi elemanlar kaba yontu olarak yapıp gerekli yerlere teknelerle yollanmıştır. Bugün içinde, birçok taş ustası olan ve geleceğe ümitle bakan bir köy halindeki mermer ocakları ve Arkeoloji Müzesinin yakın zamanda kurduğu bir açık hava müzesi vardır.

BÖYLESİNE ÖNEMLİ GEÇMİŞE SAHİP BİR YERİ KÜLTÜREL VE EĞİTİMSEL AÇIDAN DEĞERLENDİRMEK VE ULUSLARARASI YONTU-HEYKEL FAALİYETLERİNİN BİR PARÇASI HALİNE GETİRMEK ZOR OLSA BİLE TARTIŞILMAZ DERECEDE GÜZEL VE YARARLI OLABİLİR.

Bu raporun giriş bölümünün devamındaki eğitimsel ve kültürel etkinliklerle ilgili görüş ve teklifler kanaatimce Akademik yılın sonunda Saraylar köyüne gönderilecek kapsamlı bir komisyon'un görüşü alındıktan sonra tekrar gözden geçirilerek sonuca ulaşılmalıdır.